

En starček je živel...

Ilustriral Fr. Godec.

7. Še ni konec boja

Ko se sv. Peter v nebeških dvorih nekoliko umiri, poišče velikega učnika sv. Pavla, ki še v nebesih slovi po svoji izredni učenosti in modrosti in ga zato hodijo v zavozlanih primerih izpraševati za svet in prositi za odpomoč. Sv. Pavla torej poišče in mu pojasni, kako

in kaj je s pijancem Andrejcem, ki še sedaj stoji pred nebeškimi vrati, ter se ne mara pokoriti njegovi volji, da bi odšel v zasluženi pekel. Naprosi ga, naj bi on — sv. Pavel — šel in odpodil starca Andrejca od nebeških vrat, sveti Peter ne mara nič več imeti opravka z grdim pijancem.

Sveti Pavel, silen, moder in svet mož, prikima, vstane in gre. Ko pride pred nebeška vrata, zagleda tam bornega starčka v težkih mislih. Videti je dostojen človek, le pogled mu je preoster za njegovo starost. »Pa to je bržčas posledica boja s sv. Petrom,« si misli sv. Pavel. Zasmili se mu borni pijanček, ki ga čaka večno po-

gubljenje. Usmiljeno in prijazno ga vpraša sv. Pavel: »Kdo pa si ti in od kod?«

To prijazno in sočutno vprašanje blagodejno vpliva na starega Andrejca. »E, stara kost je modrost,« si zabrbra in takoj pozabi na vse nevšečnosti in težave, ki mu jih je povzročil nebeški ključar sv. Peter. Prijateljska zgovornost se mu vzbudi in v dobrodušnem razpoloženju odgovori: »Ali ti ni tega sv. Peter povedal? Kaj me ne poznaš? Res ne?... Viš, jaz sem pa tebe takoj spoznal po podobici, ki jo hranim še od rajnke matere v molitveni knjižici doma na Topolovcu: veliki cerkveni učenik sv. Pavel si, kaj ne? No, da! Vidiš, da sem prav zadel. — Jaz sem pa stari Andrejec, doma s Topolovca pri Boštanju ob Savi na Dolenjskem. Danes ta dan obhajam svoj rojstni in godovni dan. Enega manj kot devetdeset let sem star.«

»Kaj bi pa rad, ti Andrejec? Le to mi povej!«

»Kaj bi rad? No, nebesa. V nebesa bi rad šel.«

»Glej ga no, Andrejec: kdaj je še vrba grozdje rodila?«

Sv. Pavel je govoril počasi in preudarno, kakor bi besedo pestoval. Kazalo je, da mu tudi ta ne bo odprl vrat v sveta nebesa, je že začel tako. Ali ima tudi on na jeziku med, v srcu pa led? Je mar tudi njemu Andrejec napoti kot kost v grlu? Kaj se mu res toliko smili borni starček kakor mesarju tele?

Andrejec osuplo gleda božjega svetnika, ta pa nadaljuje: »Glej ga no, Andrejec, saj to ne more biti! Saj vidiš, da to ne gre! Dobro je, dokler mož vino nosi, a napak, kadar vino moža nosi. Ti se pa še z žganjem opijaš, saj čutiš sam, da še sedaj smrdiš po njem. Pijančkov pa, Andrejec, ne moremo v nebesa pustiti. V nebesa torej ne moreš priti. Zato se pa kar zlepa poberi od tod. Zgrda ne bi rad postopal s teboj; videti si vendarle dostojen človek.«

Sinica se zdajci nekje v bližini oglasi ter zapoje: »Kikeljca, kikeljca! Andrejec, to sta dve stezici, to je ključ do nebes. Govôri, kar je res, stori, kar smeš. Kikeljca, kikeljca!« In ko to tako zapoje, odleti Bog ve kam.

»Saj!« vzklikne Andrejec. »Saj tudi jaz tako mislim,« si reče, »ali to je težje, kakor bi zajca drl; ta gospôda tu gori si ne dá nič dopovedati in ne. Samo eno vedno tišči: Andrejec je pijanec, alo, v večni ogenj z njim! Toda sam Bog vé, da to ni resnica.«

»No, poberi se od tod, Andrejec!« reče iznova sv. Pavel.

»Le kam se naj od tod poberem?«

»Le kam?... V večni ogenj! Glej, ondukajle je kaj gladka in široka cesta. Na tistile se zasukaj, pa se boš naravnost v pekel prisukal.«

Andrejec si misli: »Jezik ni iz jekla ne iz kosti, ali more bosti;« pogleda pisano kakor modras in odgovori trdo: »O, v pekel pa že ne! V pekel že ne grem! Jaz ne, za nobeno ceno ne! Za nebesa sem ustvarjen in v nebesa bom tudi prišel, pa če je tebi prav tako ali ne.«

»Že res, da si za nebesa ustvarjen, toda s pijančevanjem si služil peklu in ga tudi prislúžil. Komur služiš, tisti je tvoj gospodar. Tvoj gospodar je satan, ki te bo zdaj vzal. Kar poberi se v peklenki ogenj!«

»Sv. Pavel, ali se tudi pri vas krivica za mizo smeje, pravica pa za vrati joče? Za božjo voljo, saj jaz vendar nisem pijanec! Res da me je enkrat sedemnajstičar omotil, ali enkrat ni nobenkrat, pravijo, in tudi jaz tako rečem. Pa mi očita sv. Peter pijančevanje, zdaj še ti. Tak dajta si že enkrat dopovedati, da jaz nisem pijanec. Ali ste se mar vsi zarotili, da me pogubite, po nedolžnem pogubite, ka-li?«

»Andrejec, kar je zapisano, je zapisano! Knjiga življenja ne laže.«

»Laže! Jaz nisem pijanec in ne!«

»Andrejec, kdor ima oblast, ima tudi moč; če boš še ugovarjal, pokličem pri priči črne vrage, da te vržejo v peklenko brezno.«

»Ne in ne!« vzklikne Andrejec trdo, nato pa zopet mirno povzame besedo in reče: »Le pomisli, sveti Pavel: Bog hoče, da se zveličam, jaz tudi! Sva že dva! Večina vedno odloča. In ta govori zame, ne zate! Ti imaš le en glas.«

»Ne izmikaj se! Saj veš, da se ne moreš izmakniti. Kar poberi se od tod v peklenki ogenj!«

Andrejca prestraši ta grožnja, vendar se ne vdá. Kako neki? Odločno nadaljuje: »Ne in ne! Bog je z menoj. Sva že dva, ti si pa sam. V nebesa grem, pa je amen!«

Če je dotlej sv. Pavel govoril, kakor bi med lizal, je pa zdaj zabobnel, kakor bi se gora tresla: »Poberi se od tod v peklenki ogenj, ki je od vekomaj pripravljen vsem pijancem. Govoril sem. To je moja zadnja beseda! Amen!«

Andrejca zgrabi jeza, da bi gade z njo troval. »Tale sv. Pavel ima jezik kot kača pik,« si misli.

»Kikeljca, kikeljca!« se sinica iznova oglasi in Andrejca pouči: »Stoječi mlin in molčeči jezik ne koristita nič! Kikeljca, kikeljca!«

Andrejec se napenja kakor žaba v leščevju, da bi govoril, a beseda mu ne gre iz grla, kar duši ga, tako ga lomi jeza. Kot motovilo v vreči sta si zdaj sv. Pavel in Andrejec. Kot dva kresilna kamna: toda dva trda kamna nikdar lepe moke ne zmeljeta.

Ko pride Andrejec do sape, si reče: »Sévê, za siromakom, kakor je stari Andrejec ob tej težki uri, vsak pes laja. Ali kakor ti meni, tako jaz tebi, sv. Pavel. Le kar sam sebe primi za nos, mene pa lepo v miru pusti. Le kako se me upa tale Pavel za prazen nič, za ljubo majol-majolčico, gnjaviti kakor garjevega kozla in ga pošiljati v peklenke muke? Tale sv. Pavel, ki je, ko je bil še nevernik — Savel po imenu — samega našega milega Gospoda Jezusa

Kristusa in njegove učence in sv. Cerkev kruto preganjal, preganjal na življenje in smrt... Sem mar jaz kdaj kaj takega počel? Še v mislih ne, kaj

še v dejanju! Tako je govoril Andrejec sam sebi. In ko je govoril, so ga srbeli konci prstov, desnica ga je skelela, utešil bi se bil, ako bi udaril... Krotiti se je moral, da tega ni storil. A umiriti se le ni mogel. Nekam je moral stresti gnjev, ki mu je stiskal srce. »Poberi se od tod, poberi se od tod«... mu je še brnelo po ušesih. V tem razpoloženju je odprl usta stari Andrejec in zabrusil velikemu učniku in svetniku sv. Pavlu v obraz: »Pa se ti, sveti Pavel,

upaš meni tole reči? Pa boš ti takole govoril? Ti, Pavel, ki si Kristusa in njegove učence in sveto Cerkev preganjal? In še tako kruto, na življenje in smrt, kaj?«... Besede so padale kakor težko kladivo in zadele v živo. Pri priči se je sv. Pavel obrnil in s sklonjeno glavo odhitel v nebeške dvore...

Sv. Peter ni nič izpraševal, kako je opravil; bral je z njegovega obraza.

Poslali so zdaj sv. Avgušтина, najmodrejšega od sodobnih modrecev, odganjat pijanca Andrejca od nebeških vrat, a tudi ta je slabo naštel. V kratkem razgovoru je ukazal Andrejcu, naj se pobere v peklenski ogenj. Starček Andrejec je naravnost pobesnel. »Sem li prišel s konja na osla? No, ta me hoče pa kar brez noža iz kože devati,« je viknil in zatopotal z nogami pred njim; mišice so se mu natezale ter krčile, kakor da je že v tepežu, in kričal je kot divji. Stepsti se seveda ni smel, saj je bil pred nebeškimi vrati, zato se je krotil in miril, a popolnoma se le ni mogel obvladati; usta so se mu kar sama odprla in je zahreščal in zabrusil sv. Avguštinu v brk: »Pa se ti, sveti

Avguštin, upaš meni tole reči, kaj? Pa boš ti takole govoril, kaj! Ti, sv. Avguštin, ki si kot pogan prav grdo živel, kaj?«

Sv. Avguštin je onemel. Skrušen in strt je pritaval v nebeške dvore. Nič nista barala sv. Peter in sv. Pavel, kako je opravil, brala sta to z njegovega obraza...

Golob zagruli tam nekje iz daljave in vpraša: »Andrejec, si odprl nebo, si odprl nebo?« — Andrejec odgovori: »Kako neki? Vsi me pehajo v črni pekel. Ključ mi preskrbi, pa ga bom.« — Golob zagruli: »Bom, bom!« — Andrejec: »Ti samo obetaš; boš zares?« —

Golob: »Bom, bom!« — Andrejec: »Kar misliš, stori hitro, če ne, bo prepoznal.« Starček Andrejec stoji zopet pred zaklenjenimi nebeškimi vrati sam — kakor Bog brez brata... (Dalje prih.)

